

Слово
Святійшого Патріарха Філарета
у Київській Православній Богословській Академії
1 вересня 2014 року

**Ваші преосвященства, всечесні отці,
професори, доценти, викладачі.
Дорогі студенти, батьки.**

Я ще раз вітаю вас усіх з початком нового навчального року.

Ви уже з доповіді владыки-ректора чули, що ми вступаємо в новий етап розвитку наших духовних навчальних закладів – це визнання наших дипломів і реформа академії.

Постає питання: ми майже 70 років, хто навчався і навчається в духовних навчальних закладах, жили з цими невизнаними державою дипломами. Чи мала Церква якийсь недолік у цьому? Ні. Богослів'я набирало свою силу, тому визнання наших дипломів державою нам нічого не додає. Ми, як були богословами, як вивчали православне віровчення, так і будемо вивчати.

В чому ж полягає реформа? Реформа полягає в тому, що перед нами тепер стоїть нове завдання, яке не стояло перед нами в попередні десятиліття. Для нас розкривається нове поприще діяльності. Раніше ми готували пастирів Церкви, тому той, хто поступав чи в семінарію, чи в академію, готувався бути священиком. А тепер у зв'язку з реформою перед духовним навчальним закладом стоїть завдання підготовки не тільки пастирів, а й викладачів християнської етики. Тобто нам відкривають двері школи, інститути, університети для того, щоб там проповідувати те ж саме Євангеліє, яке ми проповідували, але тільки в храмах. Тепер ми отримали не просто свободу, бо я можу порівнювати існування Церкви в різних умовах і повинен сказати, що такої свободи, яку має Церква в Україні тепер, ми не мали після часів Київських князів. Але нам тепер відкривають двері школи і вищі навчальні заклади для того, щоб проповідувати Євангеліє або, як тепер кажуть, християнську етику. Хто ж буде її викладати. Світські викладачі і професори? Вони, як правило, самі не знають Євангелія і православного віровчення, хоч і є віруючими людьми. Тому як вони можуть молодь навчати православної віри? Тому сама держава зацікавлена в тому, щоб духовні навчальні заклади готували викладачів для шкіл і університетів. А для того, щоб прийняти наших викладачів на рівні з викладачами світських навчальних закладів, ми повинні піднятися на рівень цих закладів. Тому нам

Міністерство освіти говорить: якщо ви хочете викладати в наших навчальних закладах, то ми ставимо вам такі умови. Ці умови ми повинні прийняти не для того, щоб отримати визнаний диплом, а для того, щоб мати доступ у вищі навчальні заклади.

З цим пов'язана реформа. Тобто ми свої початкові плани, програми пристосовуємо для викладання християнської етики. Звідси витікає інше завдання перед нашою академією – наступного року ми вже буде приймати не тільки тих, хто хоче бути священиком, а й тих, хто хоче бути викладачем християнської етики. Вони не будуть священиками, бо зараз наша Церква має достатню кількість підготовлених священиків. У нас уже гострого питання про забезпечення парафій священиками немає, хіба що на Сході. Тому наше тепер завдання – підготувати кадри для викладання християнської етики в школах і вишах. Це не означає, що викладатимуть тільки світські особи, які закінчили академію, і священики будуть викладати. Але тепер буде можливість викладати християнську етику і мирянам, які отримали визнані дипломи.

Я повинен подякувати насамперед владичі-ректору за те, що він зробив дуже багато для того, щоб наша академія була визнана як вищий навчальний заклад, тобто він виконав майже всі умови, які перед нами поставило Міністерство освіти. Тому незабаром Київська православна богословська академія буде визнана на рівні світських навчальних закладів. Тому, владико, я вам дякую за великий труд, тому що це не легка праця – підняти рівень академії до такого, щоб держава визнала нашу освіту.

Почав цю реформу ще владика Димитрій, але це були тільки початки, але все зробив нинішній владика-ректор, і ми йому дуже вдячні за цей великий труд.

Я також звертаюся і до викладачів, професорів нашої академії із закликом працювати більше над собою, підвищувати свої знання, тому що той, хто не росте, той применшується. Тому що недостатньо тих знань, які ми маємо. Треба вчитися до самої смерті. А якщо викладачі будуть на рівні, то тоді вони будуть вимагати від студентів і давати їм. Тоді студенти будуть високого ґатунку. Ось на який шлях стає наша академія.

Чому треба викладати Християнську етику в школах? Тому що це наша майбутня паства. І ви зараз знаєте, як багато приходить до Церкви людей, які церковного віровчення в обрядах не знають. Освічені люди, а не знають, як перехреститися. Якщо ж уявити, що так наше суспільство буде розвиватися в майбутньому, то православна віра буде зникати. Православними можуть бути тільки священнослужителі або ті, хто активно

відвідує храм Божий. А ті, хто не відвідує храму, фактично православного віровчення не знають. А якщо ми буде викладати в школах дітям, то вони виростуть уже зі знанням православного віровчення, моралі, православних звичаїв. Тобто ми зміцнимо нашу Церкву і паству як таку. Ось що означають реформи, на шлях яким ми вступили.

Я бажаю, щоб ми завершили цей етап реформи духовної академії і визнання дипломів і вже йшли цим шляхом далі вперед.

